

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XXXVII/403/2014

Rady Gminy Wielka Wieś z dnia 06 maja 2014r.

**Gminny Program Wspierania Aktywności
i Zapobiegania Wykluczeniu Społecznemu
Seniorów na lata 2014-2016
pn. „Aktywni i potrzebni”**

Wielka Wieś, 2014

I. WSTĘP

Osoby biernie zawodowo w wieku określanym jako „produkcyjny” stanowią znaczący odsetek naszego społeczeństwa. Przewiduje się, że za 30 lat w Polsce, podobnie jak w większości krajów europejskich, znacząco wzrośnie liczba osób starszych (do 35% całej populacji). Polska jest jednym z nielicznych krajów europejskich w którym żyje najwięcej młodych emerytów. Wiele kobiet w wieku 55 lat i wielu mężczyzn w wieku 60 lat korzysta z systemu emerytalnego, część z nich podejmuje aktywność zawodową, pewna grupa angażuje się w pomoc na rzecz własnych rodzin czy też podejmuje działalność społeczną ale istnieje ogromny, niewykorzystany potencjał, sprawnych pod względem psychologicznym osób, które pozostając biernie, wyłączają się z życia społecznego, z czasem tracąc zdolność do funkcjonowania w dynamicznie rozwijającym się społeczeństwie.

Współczesne czasy kreują społeczeństwo mocne, zdrowe, młode, i piękne, przygotowane do coraz szybszych zmian, w którym osoby starsze czują się dyskryminowane, a ich potrzeby nie brane są pod uwagę. Pokolenie naszych seniorów kształtowało swoje zachowania społeczne, zawodowe i obywatelskie w zupełnie innej niż dzisiejsza rzeczywistość, stąd trudności w przystosowaniu się, rozumieniu i podążaniu za zmieniającym się światem. Konieczne jest zatem podejmowanie takich działań, które prowadzić będą do wzmacniania pozycji seniorów, do wspierania ich samodzielności i podmiotowości.

Z komunikatu z badań CBOS – 2012 r. : „Sposoby spędzania czasu na emeryturze”¹ wynika, iż:

- 65% emerytów deklaruje, że ma tyle wolnego czasu, ile potrzebuje,
- 21% emerytów uważa, iż czasu wolnego ma za dużo,
- 14% emerytów twierdzi, iż czasu wolnego ma za mało.

Z kolei na pytanie „jak na ogół spędza Pan(i) czas wolny” seniorzy odpowiedzieli:

- 98% ogląda telewizję,
- 87% spotyka się ze znajomymi,
- 81% chodzi do kościoła,
- 81% słucha radia, muzyki, czyta książki i czasopisma,
- 71% chodzi na spacer i piesze wycieczki.
- 55% uprawia działkę lub ogród,
- 44% opiekuje się wnukami i prawnukami,
- 44% rozwija zainteresowania, poświęca się hobby,
- 34% pomaga w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- 23% czynnie uczestniczy w życiu kulturalnym (muzea, teatr, galerie)

¹ Komunikat z badań CBOS, Warszawa, sierpień 2012 r. : „Sposoby spędzania czasu na emeryturze”;

- 22% opiekuje się chorymi członkami rodziny,
- 8% uzupełnia wiedzę, uczestniczy w kursach.

Sposoby spędzania wolnego czasu na emeryturze różnicuje również płeć: to kobiety częściej angażują się w opiekę nad wnukami, pomagają dzieciom i rodzinie, częściej uczestniczą również w życiu kulturalnym, z kolei mężczyźni częściej uprawiają działki, ogródki, spotykają się ze znajomymi.

Jak wynika z cytowanego powyżej raportu najbardziej aktywni (25%) – najmłodszy, najlepiej wykształceni, w stosunkowo dobrym położeniu materialnym, częściej kobiety i mieszkańcy miast, średnia wieku – 63 lata, umiarkowanie aktywni (50%) – średnie natężenie przedstawionych powyżej cech, przeciętny wiek – 68 lat, najmniej aktywni (25%) – najstarsi, najgorzej oceniający swój stan zdrowia, w najtrudniejszej sytuacji materialnej, średnia wieku – 74 lata, częściej mieszkańcy wsi.²

Starość jest naturalnym procesem i etapem życia człowieka niosącym jednak wiele problemów, które należy rozwiązać. Szereg problemów ważnych dla ludzi starszych wymaga zmian systemowych, zależnych od polityki rządu, ale jest wiele sfer, gdzie zmiany mogą być wprowadzone z inicjatywy władz lokalnych, organizacji pozarządowych i obywateli. Działania podejmowane w skali konkretnych miejscowości są niezwykle ważne, gdyż większość potrzeb seniorów zaspokajana jest w miejscu zamieszkania.

II. ANALIZA PROBLEMOWA

Inspiracją do stworzenia Programu na rzecz aktywizacji osób starszych w Gminie Wielka Wieś była lokalna diagnoza potrzeb obywateli oraz przeprowadzona debata społeczna pn. „Aktywni i potrzebni – nasi seniorzy”, na której każdy z obecnych seniorów miał możliwość wypowiedzenia się na temat własnych potrzeb w zakresie aktywności osób w wieku starszym. Szczególnie ważnym wyrazem nowego podejścia do problematyki osób starszych jest podmiotowe ujęcie tej kwestii społecznej. W konsekwencji dało to podstawy do przyjęcia zintegrowanej formy Programu, odnoszącej się do różnorodnych potrzeb oraz interesów istotnych dla tak wrażliwej społecznie fazy życia człowieka. Program jest przedsięwzięciem kompleksowym, uwzględniającym obszary i kierunki wsparcia umożliwiające osiągnięcie celu głównego, jakim jest poprawa jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną. Wyodrębniono priorytety obejmujące sferę edukacji osób starszych, integrację wewnątrz- i międzypokoleniową, partycypację obywatelską osób starszych oraz szeroko rozumiane usługi społeczne z akcentem na aktywność.

² tamże

W gminie Wielka Wieś w 2013 r. zamieszkiwało 1 579 osób w wieku poprodukcyjnym, w ogólnej liczbie 10 407 mieszkańców, co stanowi 15,17% wszystkich mieszkańców. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela nr. 1. Liczba mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym w 2013 r. w podziale na poszczególne miejscowości

Miejscowość	Liczba mieszkańców w wieku emerytalnym w 2013 r.		Ogółem
	Kobiety 60+	Mężczyźni 65+	
Bębło	130	61	191
Będkowice	70	37	107
Biały Kościół	104	52	156
Czajowice	69	27	96
Giebułtów	136	67	203
Modlnica	121	53	174
Modlniczka	117	55	172
Prądnik Korzkiewski	32	15	47
Szyce	50	26	76
Tomaszowice	75	35	110
Wielka Wieś	116	62	178
Wierzchowie	49	20	69
Razem	1069	510	1579

Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym przedstawiała się następująco:

Tabela nr 2. Liczba mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym na przestrzeni ostatnich trzech lat.

	2011	2012	2013
Kobiety 60+	1003	1031	1069
Mężczyźni 65+	487	494	510
Ogółem	1 490	1525	1579

Z wewnętrznych danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielkiej Wsi prowadzącego systemowe rozeznanie potrzeb społecznych na terenie gminy wynika, że nie jest to jednorodna grupa pod względem sprawności, stanu zdrowia, sytuacji rodzinnej, wykształcenia, sytuacji materialnej i mieszkaniowej, aktywności społecznej i zawodowej. Pewna ilość osób z tej kategorii, to osoby pracujące zawodowo, mimo posiadanych świadczeń emerytalnych, inni świadczą pomoc na rzecz rodziny, część jest zaangażowana w działalność społeczną, ale pewien potencjał tkwiący w tej grupie nadal jest niewykorzystany. Dotyczy to osób w dobrym, w stosunku do wieku, stanie zdrowia i sprawności psychologicznej.

Wśród osób w wieku poprodukcyjnym jest pewna ilość mieszkańców wymagająca częściowej pomocy osób drugich z uwagi na ograniczenia sprawności psychoruchowej. Grupa ta korzysta z pomocy rodziny, z pomocy sąsiadów, znajomych, z pomocy placówki wsparcia dziennego, profesjonalnych usług opiekuńczych świadczonych przez instytucje. Jeszcze inna kategoria mieszkańców jest całkowicie uzależniona od pomocy i opieki osób drugich. Osoby te wymagają całodobowej opieki i zdane są na pomoc rodziny a czasem opieki stacjonarnej w zakładach opiekuńczo-leczniczych czy domach pomocy społecznej.

Tabela nr 3. Liczba osób starszych przebywających w DPS i objętych usługami opiekuńczymi na przestrzeni ostatnich trzech lat.

2011	2012	2013
Liczba osób przebywających w DPS		
9	8	6
Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi		
10	16	18

Niewątpliwie do najważniejszych problemów z jakimi borykają się osoby w wieku senioralnym należą:

- utrata poczucia bezpieczeństwa, co związane jest ze spadkiem dochodów przy stale zwiększających się wydatkach egzystencjonalnych;
- poczucie nieużyteczności – po przejściu na emeryturę rozluźnienie a czasem przerwaniu kontaktów zawodowych, brak pomysłów na dalsze życie, brak przygotowania do życia na emeryturze, ograniczenie i utrata sprawności, uzależnienie od pomocy;
- osamotnienie spowodowane rozluźnieniem się więzów rodzinnych (duża odległość od zamieszkania dzieci i wnuków, ich kariery zawodowe), utrata współmałżonka, przyjaciół, znajomych;

- problemy zdrowotne – ograniczone możliwości dostępu do specjalistów;
- zagubienie, bezradność wobec skomplikowanej rzeczywistości,

Część tych problemów można rozwiązać poprzez poprawę funkcjonowania seniora w społeczności lokalnej wykorzystując zasoby instytucjonalne, organizacyjne i społeczne.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jako jednostka organizacyjna gminy wykonuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej udzielając wsparcia finansowego, usługowego, rzeczowego, prowadzi poradnictwo, konsultacje, tworzy warunki aktywności społecznej, kieruje do placówek zapewniających stacjonarną opiekę osobom tego wymagającym.

Analiza zasobów gminy, danych statystycznych dot. osób starszych, ich potrzeb, skłania do opracowania i wdrożenia systemu wspierania aktywności lokalnej i zapobiegania wykluczeniu społecznemu seniorów w celu poprawy jakości ich życia.

Opracowany program jest zgodny z ogólną koncepcją opracowanego w tym zakresie programu na poziomie powiatu, województwa oraz kierunkami polityki państwa jak i wypracowanymi już i obowiązującymi standardami w zakresie pomocy osobom w podeszłym wieku obowiązującymi w UE. Zakres prac obejmuje system zintegrowanych działań zapobiegających wykluczeniu społecznemu i poprawie jakości życia osób w podeszłym wieku.

Uchwałą Nr XXVIII/198/2008 Rady Gminy Wielka Wieś z dnia 29.12.2008 roku przyjęto do realizacji Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wielka Wieś na lata 2009-2015, której zasadniczym celem jest wypracowanie sprawnego i efektywnego programu pomocy, umożliwiającego skuteczne rozwiązanie problemów społecznych i poprawę jakości życia mieszkańców gminy Wielka Wieś.

III. GŁÓWNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w budowaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Na rodzinie nadal spoczywa główna odpowiedzialność za opiekę nad osobami starszymi. Międzypokoleniowa więź i zasada wzajemności zapewniają ciągłość tej opieki. Jednakże członkowie rodzin coraz częściej nie są w stanie wypełnić tradycyjnej misji zapewnienia opieki wszystkim swoim członkom. Konieczne jest zatem formalne wsparcie rodziny, wzmocnienie oficjalnego systemu opieki poprzez wykorzystanie grup samopomocowych, organizacji pozarządowych, wolontariatu.

Wsparcie instytucjonalne należy włączyć w sytuacji, gdy osoba, rodzina, środowisko lokalne, staje przed problemami, którymi samodzielnie nie potrafi rozwiązać. Formy wsparcia dziennego powinny być wykorzystane przed formami całodobowymi.

Pomoc dla osób starszych samodzielnych powinna służyć aktywizacji, mobilizowaniu mieszkańców dla samoorganizacji i podejmowania inicjatyw oddolnych, budowaniu sieci współpracy i podtrzymywania umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych. Należy uwzględnić opinię osób starszych na temat ich własnych potrzeb i jakości świadczonych usług.

Aktywność społeczna osób starszych często skupia się wokół inicjatyw lokalnych. Ważne jest zwiększanie wymiaru zaangażowania społecznego osób starszych, w tym niepełnosprawnych lub o ograniczonej sprawności ruchowej, poprzez włączenie w różne formy edukacji oraz współpracy międzypokoleniowej.

Program służy wsparciu ofert organizacji, instytucji działających na rzecz osób starszych, w tym niepełnosprawnych lub o ograniczonej sprawności ruchowej, przy wykorzystaniu istniejącej infrastruktury społecznej oraz ścisłej współpracy z jednostkami samorządowymi. Współpraca międzysektorowa na poziomie lokalnym może istotnie zwiększyć efektywność podejmowanych działań na rzecz aktywności społecznej osób starszych.

IV. PRIORYTETY I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Priorytet I: Aktywność społeczna promująca integrację wewnątrz- i międzypokoleniową

1. Aktywność społeczna, w tym wolontariat osób starszych,
2. Aktywność fizyczna osób starszych,
3. Aktywność turystyczno-rekreacyjna osób starszych,
4. Zajęcia w obszarze kultury, w tym angażujące różne pokolenia,
5. Budowanie sieci społecznych, w tym wolontariat wewnątrz- i międzypokoleniowy,
6. Przeciwdziałanie e-wykluczeniu.

Priorytet II: Partycypacja społeczna osób starszych

1. Formy aktywności osób starszych wobec społeczności lokalnych (rozwój społeczeństwa obywatelskiego),
2. Aktywność wspierająca uczestnictwo w życiu społecznym/publicznym,
3. Sieć pomocowo-informacyjna (budowanie pozytywnego wizerunku starości).

Priorytet III : Usługi społeczne dla osób starszych

1. Szkolenia dla wolontariuszy i opiekunów (z zakresu pomocy osobom starszym),
2. Wspieranie różnych form samopomocy,
3. Wspieranie rodzin w opiece nad osobą starszą poprzez rozwój usług opartych o działalność wolontariuszy,
4. Rozszerzanie dostępności do usług społecznych m.in. opiekuńczych, kulturalnych, edukacyjnych, sportowych i turystycznych.

Program ma przyczynić się do zwiększenia aktywności społecznej osób starszych, które poprzez włączenie w aktywność społeczną mogą wykorzystać swoje doświadczenie i wiedzę, stając się aktywnymi uczestnikami życia społeczności lokalnych.

Priorytet VI: Edukacja osób starszych

1. Zajęcia edukacyjne z zakresu różnych dziedzin (m.in. prawo, gospodarka, zdrowie, w tym profilaktyka zdrowotna, sport, turystyka, nowe technologie), programy edukacyjne o starzeniu, osobach starszych i aktywnym starzeniu,
2. Zajęcia przygotowujące do usług wolontariackich,
3. Promowanie wolontariatu kompetencji,
4. Promocja oferty edukacyjnej wśród osób starszych.

V. CELE PROGRAMU

Program uwzględnia wewnętrzne zróżnicowanie populacji osób starszych i promuje działania mające na celu podtrzymanie aktywności osób starszych i zapewnienie ich udziału w życiu społecznym oraz działania ukierunkowane na osoby o ograniczonej samodzielności. Seniorzy stanowią bardzo zróżnicowaną grupę społeczną. Nie można więc postrzegać ich potrzeb i potencjału w jednakowy sposób i jednowymiarowo. W grupie, której dedykowany ma być program, można wyróżnić zarówno osoby aktywne fizycznie i społecznie, samodzielne, utrzymujące relacje z bliskimi i przyjaciółmi, wśród których też niejednokrotnie znajdują się dorosłe dzieci opiekujące się starszymi rodzicami (opiekunowie nieformalni); osoby samodzielne w zróżnicowanych grupach wiekowych, które potrzebują zachęty do aktywnego udziału w życiu społecznym gminy, które mają potencjał i chęć rozwoju, ale potrzebują rzetelnych informacji i wskazówek; osoby częściowo zależne, które potrzebują czasowego wsparcia i opieki, jak również osoby niesamodzielne, całkowicie zależne od pomocy innych.

Cel główny Programu:

poprawa jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną.

Program ma przyczyniać się do pełniejszego korzystania z potencjału społeczno-zawodowego osób starszych, aby mogły one pełnić różne role społeczne w życiu publicznym. Ważne jest również uwzględnienie w działaniach ograniczeń wynikających

z barier funkcjonalnych, na które narażone mogą być osoby starsze.

Cel główny realizowany będzie poprzez poszczególne cele strategiczne i operacyjne.

Tabela nr. 4. Cele strategiczne, cele operacyjne, działania, realizatorzy, terminy

Cel strategiczny: Umożliwienie seniorom pozostania jak najdłużej w środowisku zamieszkania			
Cel operacyjny	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
Rozwój i różnorodność systemu usług opiekuńczych	<ul style="list-style-type: none"> – Wypracowanie i wdrożenie standardu usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania wraz z konsultacjami społecznymi. – Monitorowanie systemu świadczonych usług opiekuńczych pod kątem realizacji wypracowanego standardu i ich adekwatności do potrzeb osób korzystających. – Wspieranie osób świadczących usługi opiekuńcze poprzez m.in. stworzenie systemu szkoleń uzupełniających wiedzę i umiejętności opiekunów, a tym samym jakość świadczonych usług. – Wspieranie członków rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi poprzez między innymi rozwój systemu szkoleń, zapewnienie pomocy prawnej, psychologicznej, udział w grupach wsparcia. 	GOPS Wielka Wieś	2014-2016
Promocja i rozwój wolontariatu opiekuńczego	<ul style="list-style-type: none"> – Prowadzenie kampanii społecznych ukazujących rolę i znaczenie wolontariatu, w tym szczególnie wolontariatu opiekuńczego. – Wspieranie organizacji pozarządowych w realizowaniu programów wolontariatu opiekuńczego. – Prowadzenie szkoleń dla wolontariuszy angażujących się w działania opiekuńcze oraz organizacji realizujących założenia programu wolontariatu opiekuńczego. 	GOPS Wielka Wieś GOKIS Wielka Wieś Referat Promocji i Rozwoju UG Wielka Wieś	2014-2016

Cel strategiczny: Zapewnienie możliwości zachowania przez seniorów zdrowia fizycznego i psychicznego			
Wspieranie programów profilaktycznych i promocja zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> – Prowadzenie kampanii informacyjno-promocyjnych podnoszących świadomość zdrowotną seniorów i członków ich rodzin. – Inicjowanie i wspieranie realizacji programów profilaktycznych (badania, doradztwo, konsultacje, festyny zdrowotne). – Wspieranie działań podnoszących świadomość seniorów w zakresie nawyków żywieniowych, badań profilaktycznych, aktywności fizycznej, zdrowia psychicznego. – Prowadzenie profilaktyki i działań w zakresie rozwiązywania problemu uzależnień i współzależnień. 	UG Wielka Wieś ZOZ i NZOZ z terenu gminy Wielka Wieś GKRPA w Wielkiej Wsi Referat Promocji i Rozwoju UG Wielka Wieś	2014-2016
Zwiększenie dostępu osób starszych do programów rehabilitacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> – Inicjowanie i wspieranie realizacji programów rehabilitacyjnych. – Wspieranie usług wypożyczania sprzętu wspomagającego. 	UG Wielka Wieś ZOZ i NZOZ z terenu gminy Wielka Wieś PCPR w Krakowie	2014-2016
Wsparcie i promocja działań służących aktywizacji fizycznej seniorów	<ul style="list-style-type: none"> – Wspieranie inicjatyw oferujących różnorodne ćwiczenia fizyczne dostosowane do potrzeb i możliwości seniorów. – Zwiększenie dostępności gminnych obiektów sportowych w celu wykorzystania zasobów gminy przez seniorów. – Wspieranie organizacji zawodów i wydarzeń promujących sport wśród osób starszych. – Tworzenie lokalnie bezpiecznych i przyjaznych miejsc aktywnego wypoczynku, w tym placów rekreacji ruchowej dla seniorów. 	GOKIS Wielka Wieś	2014-2016

Cel strategiczny: Rozwój form aktywności społecznej seniorów alternatywnych do pracy zawodowej			
Zwiększenie uczestnictwa w życiu społecznym	<ul style="list-style-type: none"> – Zainicjowanie utworzenia i wspieranie realizacji działań w ramach gminnej karty seniora. – Stworzenie możliwości angażowania osób starszych w życie publiczne poszczególnych miejscowości i gminy. – Wspieranie działań aktywizujących przy uwzględnieniu różnorodnych potrzeb seniorów. 	<p>GOPS Wielka Wieś</p> <p>Referat Promocji i Rozwoju UG Wielka Wieś</p> <p>GOKIS Wielka Wieś</p>	2014-2016
Inicjowanie, rozwój i promocja wolontariatu seniorów	<ul style="list-style-type: none"> – Wspieranie prowadzenia kampanii promujących wolontariat. – Wymiana doświadczeń w dziedzinie wolontariatu seniorów. – Inicjowanie i wspieranie szkoleń dla organizacji pozarządowych i osób starszych chcących zostać wolontariuszami. – Wsparcie programów realizujących program wolontariatu seniorów. 	GOPS Wielka Wieś	2014-2016
Wspieranie inicjatyw senioralnych służących integracji w środowisku lokalnym	<ul style="list-style-type: none"> – Inicjowanie i wspieranie integracji środowisk seniorskich w środowiskach lokalnych. – Inicjowanie i wspieranie spotkań i imprez okolicznościowych na rzecz osób starszych. 	<p>GOKIS Wielka Wieś</p> <p>Organizacje pozarządowe</p>	2014-2016
Wzmacnianie potencjału organizacji działających na rzecz seniorów	<ul style="list-style-type: none"> – Inicjowanie i wspieranie szkoleń w zakresie sprawnego prowadzenia organizacji. – Inicjowanie i wspieranie szkoleń z pozyskiwania funduszy zewnętrznych. – Inicjowanie i wspieranie szkoleń w zakresie wymiany dobrych praktyk i animowania społeczności lokalnych. 	<p>UG Wielka Wieś</p> <p>Organizacje pozarządowe</p> <p>Referat Promocji i Rozwoju UG Wielka Wieś</p>	2014-2016

Cel strategiczny: Pozytywny wizerunek osób starszych, przeciwdziałanie dyskryminacji seniorów			
Inicjowanie i wspieranie działań służących propagowaniu idei solidarności międzypokoleniowej	<ul style="list-style-type: none"> – Ustanowienie konkursu i tytułu „Senior Gminy”. – Prowadzenie kampanii informacyjno-promocyjnych, m.in. w postaci cyklicznych artykułów w prasie lokalnej i na stronie internetowej – Wspieranie idei banku czasu, zakładającego współpracę międzypokoleniową. 	GOKIS Wielka Wieś GOPS Wielka Wieś	2014-2016
Umożliwienie autokreacji i samorealizacji najstarszego pokolenia w sferze kultury i sztuki	<ul style="list-style-type: none"> – Wspieranie organizacji koncertów i przeglądów twórczości osób starszych. – Wspieranie i organizowanie wydarzeń kulturalno – edukacyjnych adresowanych do seniorów /wyjazdy na koncerty, teatr, kino, pokazy filmowe/ – Działania mające na celu promocję twórczości literackiej i dziennikarskiej osób starszych, w tym m.in. publikowanie tekstów na stronach internetowych, w prasie lokalnej. 	GOKIS Wielka Wies GOPS Wielka Wieś GBP w Wielkiej Wsi Referat Promocji i Rozwoju UG Wielka Wieś	2014-2016
Wspieranie rozwoju przestrzeni otwartej na potrzeby seniorów	<ul style="list-style-type: none"> – Rozwój akcji „Miejsca przyjazne seniorom”. – Uwzględnianie potrzeb seniorów w planach gminy poprzez m.in. wyodrębnienie miejsc dla odpoczynku, np. ławeczki dla seniorów na przystankach, skwerach, w sąsiedztwie aptek, przychodni. 	UG Wielka Wieś Referat Promocji i Rozwoju UG Wielka Wieś	2014-2016
Cel strategiczny: Zapewnienie osobom starszym i ich rodzinom dostępu do informacji			
Rozwijanie działalności informacyjno-konsultacyjnej dla seniorów i ich rodzin	<ul style="list-style-type: none"> – Wsparcie organizacji pozarządowych w działalności informacyjno-konsultacyjnej na rzecz seniorów i ich rodzin. 	Referat Promocji i Rozwoju UG Wielka	2014-2016

		<ul style="list-style-type: none"> – Podejmowanie współpracy z instytucjami i lokalnymi mediami w celu zapewnienia odpowiedniej promocji gromadzonych baz danych i informacji. – Wspieranie inicjatywy cyklicznych publikacji informacyjnych w lokalnych mediach. 	Wieś	
Przeciwdziałanie cyfrowemu	wykluczeniu	<ul style="list-style-type: none"> – Wspieranie organizacji pozarządowych i innych partnerów samorządu w prowadzeniu działań edukacyjnych dotyczących nowoczesnych technologii, w tym m.in. w organizacji kursów komputerowych. – Prowadzenie punktów bezpłatnego korzystania z Internetu. 	GOKIS Wielka Wieś GBP w Wielkiej Wsi	2014-2016
Cel strategiczny: Poradnictwo i rzecznictwo interesów osób starszych i ich rodzin				
Wsparcie psychologiczne i mediacje		<ul style="list-style-type: none"> – Działalność punktów bezpłatnych porad psychologicznych dla seniorów i ich rodzin. – Promocję i wspieranie organizacji spotkań dla seniorów dotyczących różnych obszarów zdrowia psychicznego. – Tworzenie grup wsparcia dla członków rodzin opiekujących się osobami w podeszłym wieku. 	GOPS Wielka Wieś	2015-2016
Poradnictwo prawne i obywatelskie		<ul style="list-style-type: none"> – Organizacja i prowadzenie punktów bezpłatnych porad prawnych dla seniorów i ich rodzin oraz zachęcanie do prowadzenia poradnictwa prawnego dla seniorów w ramach istniejących struktur. – Promocja i wspieranie organizacji spotkań z zakresu edukacji prawno-obywatelskiej. 	Organizacje pozarządowe z terenu gminy Wielka Wieś	2015-2016

<p>Wzmacnianie działań prewencyjnych na rzecz bezpieczeństwa seniorów</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Organizację i promocję spotkań edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa osobistego seniorów. - Wspieranie programów edukacyjnych dotyczących świadomości konsumenckiej wśród seniorów. - Prowadzenie kampanii informacyjno-promocyjnych, m.in. za pośrednictwem broszur informacyjnych, akcji plakatowych itp. 	<p>UG Wielka Wieś Komisariat Policji w Zielonkach</p>	<p>2014-2016</p>
---	---	---	------------------

W okresie realizacji Programu zakłada się:

- dofinansowanie rozwoju oraz powstania nowej oferty edukacyjnej dla osób starszych,
- zwiększenie dostępu do zajęć edukacyjnych w ramach już istniejących oraz nowo utworzonych organizacji, przy wykorzystaniu istniejącej infrastruktury oświatowo-kulturalnej dla osób starszych;
- wspieranie różnych form edukacji i uczenia się na rzecz poprawy umiejętności osób starszych, w tym zwłaszcza umiejętności cyfrowych oraz szczególnie w odniesieniu do osób pozostających w niekorzystnej sytuacji;
- podnoszenie jakości personelu zajmującego się zawodowo i ochotniczo aktywizacją społeczną osób starszych;
- dofinansowanie innych form aktywności społecznej osób starszych;
- zwiększenie oferty oraz podniesienie jakości usług społecznych dla osób starszych, w tym dostosowanie tej oferty odpowiednio do potrzeb i możliwości starszych osób niepełnosprawnych lub o ograniczonej sprawności ruchowej.

VI. REALIZATORZY

Miejsce realizacji programu	Gmina Wielka Wieś
Adresaci programu	Osoby starsze, w wieku emerytalnym, zamieszkujące w gminie Wielka Wieś.
Koordynator programu	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielkiej Wsi
Realizatorzy programu	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielkiej Wsi
	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu
	Urząd Gminy Wielka Wieś
	Gminna Biblioteka Publiczna w Wielkiej Wsi
	Parafie i organizacje pozarządowe
	Placówki służby zdrowia
Źródła finansowania programu	Środki własne gminy Wielka Wieś
	Dotacje z budżetu państwa

	Środki partnerów współrealizujących program
	Środki pozabudżetowe

VII. EFEKTY REALIZACJI GMINNEGO SYSTEMU AKTYWNOŚCI I ZAPOBIEGANIA WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU SENIORÓW.

1. Zwiększenie wiedzy na temat warunków życia, potrzeb i oczekiwań seniorów;
2. Poprawa i nabycie umiejętności niezbędnych do społecznej egzystencji;
3. Umocnienie psychiczne oraz utwierdzenie seniorów w ich prawach i możliwościach;
4. Zwiększenie wrażliwości otoczenia społecznego na potrzeby seniorów,
5. Zwiększenie kontaktów interpersonalnych;
6. Umocnienie więzi społecznych w środowisku lokalnym;
7. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa seniorów;
8. Wsparcie rodziny poprzez rozszerzenie wsparcia seniorów w środowisku;
9. Wzrost aktywności osób starszych;
10. Wzrost poczucia sensu życia;
11. Powstanie sieci (środowiskowych, lokalnych) wzajemnie wspierających się seniorów;
12. Podniesienie poziomu jakości i efektywności świadczonych usług;
13. Zwiększenie liczby wolontariuszy działających na rzecz seniorów;
14. Zwiększenie liczby wolontariuszy w wieku poprodukcyjnym;
15. Poprawa wizerunku seniora w społeczeństwie;
16. Poprawa jakości życia starszej generacji.

VIII. MONITORING I EWALUACJA

Za wdrożenie Programu odpowiedzialny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielkiej Wsi, realizator zadań wynikający z ustawy o pomocy społecznej i założeń lokalnej polityki społecznej. GOPS na bieżąco monitoruje sytuację osób starszych, podopiecznych Ośrodka i posiada aktualną wiedzę dotyczącą potrzeb, oczekiwań i satysfakcji ze świadczonych usług. Istotne znaczenie do oceny funkcjonowania systemu będzie miała aktywność seniorów w życiu społeczności lokalnej: działania w wolontariacie, korzystanie z Klubów, świetlic, imprez integracyjnych, kulturalnych, wzrost zainteresowania edukacją.

IX. PODSUMOWANIE

Proponowany system wspierania aktywności osób w wieku poprodukcyjnym i zapobiegania wykluczeniu społecznemu seniorów w gminie Wielka Wieś oparty jest na aktualnej wiedzy i znajomości uwarunkowań.

Program winien być poddany okresowej weryfikacji i niezbędnym modyfikacjom. Jest to dokument otwarty, wymagane jest jego uaktualnianie i adoptowanie do zmian zachodzących w otoczeniu. Zarówno wiedza, jak też rozpoznanie i wybór celów nie są niezmiennie. Nawet, jeśli cele wybrane zostały prawidłowo, to ich osiągnięcie otwiera nowe horyzonty, a zmienny w czasie układ uwarunkowań stwarza nowe i wymagające odpowiedzi wyzwania.

Działania podejmowane w ramach realizacji Programu będą uwzględniały potrzeby osób starszych i ich opiekunów. Posłużą rozwojowi i doskonaleniu usług jak również budowaniu pozytywnego wizerunku starszej generacji jako grupy współuczestniczącej w życiu społeczności lokalnej. Wpłyną także na zmianę stosunku młodszego pokolenia do starszej generacji, w istotny sposób przyczynią się do poprawy jakości życia osób starszych.